

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра маркетингу та міжнародної торгівлі

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан факультету аграрного менеджменту
Анатолій ОСТАПЧУК
_____ 2023 р.

“СХВАЛЕНО”

на засіданні кафедри
маркетингу та міжнародної торгівлі
Протокол № 13 від 23.05.2023р.

Т.в.о. зав. кафедри
 Олександр ЛУЦЬ

“РОЗГЛЯНУТО”

Гарант ОП “Маркетинг”
 Віолета ГЕРАЙМОВИЧ
_____ 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«СТАНДАРТИЗАЦІЯ ТА УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ ПРОДУКЦІЇ»

спеціальність: 075 «Маркетинг»

освітня програма: «Маркетинг»

Факультет (ННІ) аграрного менеджменту

Розробник: старший викладач, к.е.н. Юлія ГАВРИЛЮК

Київ – 2023 р.

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра маркетингу та міжнародної торгівлі

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан факультету аграрного менеджменту

_____Анатолій ОСТАПЧУК

“ ___ ” _____ 2023 р.

“СХВАЛЕНО”

на засіданні кафедри
маркетингу та міжнародної торгівлі

Протокол № 13 від 23.05.2023р.

Завідувач кафедри

_____Олександр Луцій

“РОЗГЛЯНУТО”

Гарант ОП “Маркетинг”

_____Віолета ГЕРАЙМОВИЧ

_____ 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«СТАНДАРТИЗАЦІЯ ТА УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ ПРОДУКЦІЇ»

спеціальність: 075 «Маркетинг»

освітня програма: «Маркетинг»

Факультет (ННІ) аграрного менеджменту

Розробник: старший викладач, к.е.н. Юлія ГАВРИЛЮК

Київ – 2023 р.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
СТАНДАРТИЗАЦІЯ ТА УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ
ПРОДУКЦІЇ
(назва)

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	
Галузь знань	<u>07 «Управління та адміністрування»</u> (шифр і назва)
Освітній ступінь	Бакалавр
Спеціальність	<u>075 «Маркетинг»</u> (шифр і назва)
Освітня програма	Маркетинг
Характеристика навчальної дисципліни	
Вид	Вибіркова
Загальна кількість годин	120
Кількість кредитів ECTS	<u>4,0</u>
Кількість змістових модулів	<u>3</u>
Форма контролю	Залік
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання	
	денна форма навчання
Рік підготовки	4-й
Семестр	<u>8-й</u>
Лекційні заняття	12 год.
Практичні, семінарські заняття	<u>24</u> год.
Лабораторні заняття	_____ год.
Самостійна робота	84 год.
Індивідуальні завдання	_____ год.
Кількість тижневих годин для денної форми навчання:	
аудиторних	<u>3</u> год.
самостійної роботи студента	<u>7</u> год.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Стандартизація та управління якістю продукції» є формування у студентів системи знань з теорії та методології управління якістю; принципів побудови та функціонування систем управління якістю; вивчення нормативно-правових, організаційних та економічних питань щодо стандартизації та управління якістю.

Основними **завданнями вивчення** дисципліни є теоретична й практична підготовка студентів щодо організації робіт із забезпечення та управління якістю продукції.

Набуття компетентностей:

інтегральна компетентність (ІК): здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у сфері обліку, аудиту, аналізу та оподаткування в процесі професійної діяльності, що передбачає застосування теорій та методів економічної науки і характеризується комплексністю й невизначеністю умов.

загальні компетентності (ЗК)

ЗК1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК4. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК5. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.

ЗК6. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

фахові компетентності спеціальності (СК)

СК1. Здатність логічно і послідовно відтворювати отримані знання предметної області маркетингу.

СК13. Здатність планування і провадження ефективної маркетингової діяльності ринкового суб'єкта в крос-функціональному розрізі.

СК14. Здатність пропонувати вдосконалення щодо функцій маркетингової діяльності.

Тема 11. Витрати на якість та їх класифікація.	8	-	2	-	-	6							
Тема 12. Облік витрат на якість в умовах TQM.	9	1	2	-	-	6							
Тема 13. Аудит якості та премії якості	9	1	2	-	-	6							
Тема 14. Управління якістю в сільському господарстві.	9	1	2	-	-	6							
Разом за змістовим модулем 3	35	3	8	-	-	24							
Усього годин	120	12	24	-	-	84							

4. ТЕМИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1		
2		
...		

5. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
	Модуль 1.	
1.	Тема 1. Стандартизація термінології в галузі управління якістю.	-
2.	Тема 2. Основні проблеми управління якістю.	2
3.	Тема 3. Міжнародний досвід управління якістю.	2
4.	Тема 4. Вітчизняний досвід управління якістю.	2
5.	Тема 5. Базова концепція загального управління якістю	2
	Модуль 2.	
6.	Тема 6. Системи управління якістю.	2
7.	Тема 7. Система якостів стандартах ISO серії 9000	2
8.	Тема 8. Статистичні методи контролю якості.	2
9.	Тема 9. Інструменти управління якістю та процес розгортання функції якості (QFD).	2
10.	Тема 10. Сертифікація систем якості підприємства.	2
	Модуль 3.	
11	Тема 11. Витрати на якість та їх класифікація.	2
12	Тема 12. Облік витрат на якість в умовах TQM.	2
13	Тема 13. Аудит якості та премії якості	2
14	Тема 14. Управління якістю в сільському господарстві.	2

6. ТЕМИ ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Не передбачено навчальним планом	
2		
...		

7. ТЕМИ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
	Модуль 1.	
1.	Тема 1. Стандартизація термінології в галузі управління якістю.	6
2.	Тема 2. Основні проблеми управління якістю.	6
3.	Тема 3. Міжнародний досвід управління якістю.	6
4.	Тема 4. Вітчизняний досвід управління якістю.	6
5	Тема 5. Базова концепція загального управління якістю	6
	Модуль 2.	
6.	Тема 6. Системи управління якістю.	6
7.	Тема 7. Система якостів стандартах ISO серії 9000	6
8.	Тема 8. Статистичні методи контролю якості.	6
9.	Тема 9. Інструменти управління якістю та процес розгортання функції якості (QFD).	6
10.	Тема 10. Сертифікація систем якості підприємства.	6
	Модуль 3.	
11	Тема 11. Витрати на якість та їх класифікація.	6
12	Тема 12. Облік витрат на якість в умовах TQM.	6
13	Тема 13. Аудит якості та премії якості	6
14	Тема 14. Управління якістю в сільському господарстві.	6

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. БАЗОВІ ПОЛОЖЕННЯ ТА ЕТАПИ ФОРМУВАННЯ СУЧАСНИХ СИСТЕМ УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ

Тема 1. Стандартизація термінології в галузі управління якістю.

Керівництво ISO/IEC 2 «Загальні терміни та визначення в галузі стандартизації та суміжних видів діяльності» - основний документ зі стандартизації термінів щодо управління якістю. Значення основних категорій в теорії управління якістю згідно з ДСТУ ISO серії 9000- 2007.

Сутність управління якістю товарів як виду діяльності, спрямованого на виконання вимог до їх якості.

Системи управління якістю. Основні положення та словник термінів.

Система номенклатури показників якості продукції. Понятійний ряд якості: характеристика, властивість, загальна якість.

Тема 2. Основні проблеми управління якістю.

Проблема якості продукції на сучасному етапі. Взаємозв'язок якості товарів з успіхом та ефективністю розвитку національної економіки, конкурентоспроможністю продукції, національним престижем країни.

Значення та сутність управління якістю товарів. Управління якістю на рівні підприємства. Функції виробництва, спрямовані на покращення якості продукції залежно від характеру діяльності підприємства, організації, фірми. Фактори, що формують та забезпечують якість. Наукові основи управління якістю товарів від Демінга до загального управління якістю (TQM).

Тема 3. Міжнародний досвід управління якістю

Послідовність розвитку методів і підходів до управління якістю в світі: перевірка якості та випробування; контроль якості (QC); системи забезпечення якості (QA); управління якістю (QM); загальне управління якістю (TQM). Характеристика етапів розвитку управління якістю та їх удосконалення Досвід управління якістю в різних країнах світу: США, Японії, країнах Західної Європи, Азії та Африки.

Тема 4. Вітчизняний досвід управління якістю.

Історія розвитку вітчизняного руху з управління якістю. Поява елементів управління якістю товарів на основі розвитку та впровадження стандартизації. Розвиток управління якістю в країні: контроль якості, оцінка якості, системний підхід до управління якістю. Розвиток систем управління якістю на підприємствах. Львівська система бездефектної праці (СБТ); комплексна система управління якістю продукції (КСУЯП).

Тема 5. Базова концепція загального управління якістю.

Основні елементи стратегії TQM. Умови успішного впровадження TQM. Промислова логіка загального управління якістю. Японська система планування необхідних матеріалів (MRP). Західна система планування з урахуванням моменту перезамовлення (ROP). Системи Just-In-Time (JIT) та Just-In-Case (JIC).

Нові підходи до управління людськими ресурсами в умовах TQM. Організація навчання. Розподіл повноважень та якості при управлінні людськими ресурсами в умовах TQM. Теорія постановки цілей.

Реалізація методів загального управління якістю в Україні.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. СИСТЕМИ МЕТОДИ ТА ІНСТРУМЕНТИ УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ НА ПІДПРИЄМСТВІ

Тема 6. Системи управління якістю.

Системний підхід до проблеми управління якістю продукції. Моделі систем управління якістю: модель Фейгенбаума, модель Етінгера- Сітінга, модель Джурана. Теорії Маслоу та Мак-Грегора. Механізм управління якістю продукції. Принципи та функції системи управління якістю продукції.

Комплексні системи управління якістю продукції. Порядок розроблення галузевих та територіальних систем управління якістю. Впровадження систем управління якістю на підприємствах України.

Розроблення систем управління якістю освітньої діяльності.

Тема 7. Система якості в стандартах ISO серії 9000.

Загальна характеристика стандартів ISO серії 9000, еволюція розвитку стандартів якості.

Структура базових стандартів ISO серії 9000. Організація робіт з впровадження стандартів ISO серії 9000 в Україні. Забезпечення відповідності систем якості стандартам ISO серії 9000.

Робота з гармонізації вітчизняних стандартів та системи якості з міжнародними. Стандарти ISO серії 9000 і TQM.

Тема 8. Статистичні методи контролю якості.

Сутність статистичних методів контролю якості. Порядок збирання інформації.

Статистичний ряд і його характеристики. Сім інструментів контролю якості: контрольний лист, гістограма, діаграма розсіювання, метод стратифікації, діаграма Парето, причинно-наслідкова діаграма (Ісікаві), контрольна карта Шухарта). Принципи їх побудови та застосування. Вивчення статистичних методів контролю якості.

Тема 9. Інструменти управління якістю та процес розгортання функції якості (QFD).

Загальні положення. Порядок збирання вихідних даних. Вимоги споживача залежно від профілю якості. Модель профілю якості (за Н. Кано), його складові.

Ключові елементи та інструменти Розгортання Функції Якості. Концепція Будинку Якості та етапи відстежування «голосу споживача» при Розгортанні Функції Якості. Зв'язок інструментів якості TQM та QFD.

Планування якості продовольчих та непродовольчих товарів.

Тема 10. Сертифікація систем якості підприємства.

Основні принципи проведення сертифікації систем якості підприємств. Нормативна база для сертифікації систем якості: міжнародна, регіональна, національна. Етапи проведення сертифікації системи якості. Реєстр систем якості, його структура та функції. Міжнародна система визначення результатів оцінювання систем якості ISO/IES.

Європейський союз із сертифікації та оцінювання систем якості. Сертифікація систем якості в Україні. Аналіз нормативних документів щодо сертифікації систем якості в Україні

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3. ЕКОНОМІКА ЯКОСТІ НА ПІДПРИЄМСТВАХ

Тема 11. Витрати на якість та їх класифікація.

Вплив якості на прибуток та збитки підприємства. Традиційні підходи

до визначення «оптимальної вартості якості». Структура прибутків та витрат. Класифікація витрат. Окупність витрат на якість. Рівні витрат на якість продукції. Витрати на якість і політика «нульового дефекту». Відносні частки елементів витрат на якість.

Тема 12. Облік витрат на якість в умовах TQM.

Алгоритм діяльності щодо фінансування витрат на якість. Основні задачі вимірювання витрат на якість. Витрати на відповідність, їх структура. Витрати на контроль. Нормативні документи щодо збирання та аналізу витрат на якість.

Тема 13. Аудит якості та премії якості.

Причини мотивації проведення оцінки якості. Характеристика типів аудиторських перевірок якості. Достовірність результатів оцінювання.

Підготовка до зовнішнього аудиту щодо відповідності стандартам ISO серії 9000. Попередня організаційна робота. Підготовка документації. Технологія здійснення процедури зовнішнього аудиту. Сертифікаційний та внутрішній аудити. Процес сертифікації щодо відповідності стандартам ISO серії 9000. Мета проведення внутрішнього аудиту, основні етапи. Вимоги до аудиторів (інспекторів) та їх обов'язки. Корируючі дії щодо виправлення виявлених невідповідностей. Методичні підходи до оцінки якості функціонування фірми. Методика самооцінки підприємств за критеріями національних премій з якості та критеріями Європейської моделі Ділової досконалості. Критерії сприяння. Критерії результатів.

Тема 14. Управління якістю в сільському господарстві

Поняття якості, характеристика її показників. Методи визначення якості продукції і вплив її рівня на результати виробництва. Методика визначення втрат від зниження якості продукції. Основні чинники підвищення якості продукції.

8. КОНТРОЛЬНІ ПИТАННЯ, КОМПЛЕКТИ ТЕСТІВ ДЛЯ ВИЯВЛЕННЯ ЗАСВОЄННЯ ЗНАТЬ СТУДЕНТАМИ

1. Місце процесу управління якістю в системі менеджменту організації.
2. Значення управління якістю на рівні держави та суб'єктів господарювання.
3. Визначення терміну «якість»: аналіз підходів.
4. Поняття «петлі якості» та аналіз її складових елементів.
5. Сутність і складові менеджменту якості.
6. Аналіз співвідношення термінів «управління якістю» та «менеджмент якості».
7. Аналіз співвідношення термінів «система якості», «система забезпечення якості», «система управління якістю», «система менеджменту якості».
8. Змістовна характеристика принципів управління якістю Е. Демінга.
9. Сучасні принципи менеджменту якості.
10. Сутність і зміст процесного підходу в управлінні якістю.
11. Сутність і зміст системного підходу в управлінні якістю.
12. Якість і задоволеність споживача: оцінка співвідношення між вартістю та цінністю продукту.
13. Періоди становлення менеджменту якості в системі загального менеджменту.
14. Змістовна характеристика основних етапів розвитку систем управління якістю.
15. Особливості формування та розвитку вітчизняних систем управління якістю.
16. Досвід управління якістю в США: особливості, переваги та недоліки.
17. Досвід управління якістю в Японії: особливості, переваги та недоліки.
18. Досвід управління якістю в країнах Європи: особливості, переваги та недоліки.
19. «Гуру якості» та характеристика їх внеску у формування сучасної концепції менеджменту якості.
20. Призначення та склад функцій у процесі управління якістю: огляд підходів.
21. Цикл Демінга: сутність, значення, склад основних етапів робіт.
22. Змістовна характеристика функцій управління якістю в системі менеджменту якості організації.
23. Поняття та види контролю якості.
24. Статистичний приймальний контроль: сутність, мета, порядок проведення.
25. Характеристика методів управління якістю.
26. Особливості та механізм застосування класичних методів управління якістю.
27. Особливості та механізм застосування «нових» методів управління якістю.
28. Інструменти контролю якості: склад, призначення, сфери застосування.
29. Інструменти управління якістю: склад, призначення, сфери застосування.

- 30.Метод QFD та сфери його застосування в системі менеджменту якості.
- 31.Концепція Будинку якості: сутність, основна ідея, механізм застосування.
32. Порядок побудови Будинку якості. Його складові елементи.
- 33.Практична реалізація методу QFD у процесі створення нового продукту.
- 34.Концепція оптимального рівня якості: переваги та недоліки.
- 35.Сучасна концепція управління витратами на якість.
- 36.Класифікація витрат на якість.
37. Аналіз підходів до обліку й витрат на якість у межах організації.
- 38.Методи аналізу витрат на якість.
- 39.Класифікація показників якості продукції.
- 40.Характеристика одиничних показників якості.
- 41.Порядок та методи оцінювання рівня якості продукції.
- 42.Тотальний менеджмент якості (TQM): сутність і шляхи реалізації.
- 43.Базові концепції TQM: склад і загальна характеристика.
- 44.Роль вищого керівництва організації в реалізації ідей TQM.
- 45.Концепція внутрішнього маркетингу організації.
- 46.Зміна підходів в управлінні персоналом в умовах TQM.
- 47.Сутність і призначення премій якості.
48. Японська премія за якість Е. Демінга.
49. Американська нагорода в області якості ім. М. Болдріджа.
- 50.Європейська нагорода за якість.
51. Самооцінювання підприємств за критеріями Європейської моделі ділової досконалості.
52. Об'єкти та види стандартизації.
53. Призначення державної системи стандартизації, її мета, принципи управління, склад органів.
54. Напрями реформування державної системи стандартизації в Україні. Технічні регламенти.
55. Головна мета, склад і напрями діяльності міжнародних та європейських організацій із стандартизації.
56. Особливості міжнародної та європейської стандартизації.
- 57.Особливості побудови стандартів ISO 9000 версії 1994 року: структура, склад, характер вимог.
58. Особливості побудови стандартів ISO 9000 версії 2000 року: структура, склад, характер вимог.
59. Склад, структура та призначення галузевих систем стандартів.
60. Загальний підхід до створення системи менеджменту якості (СМЯ) на підприємстві відповідно до вимог стандартів ISO 9000:2000.
61. Елементи системи управління якістю згідно з вимогами стандарту ДСТУ ІСО 9001:2001.
62. Порядок розроблення та впровадження СМЯ в діяльність підприємства.
- 63.Зміст етапів створення системи якості.
64. Структура документації СМЯ та порядок її розроблення.
65. Політика підприємства в галузі якості: поняття, зміст, порядок розроблення.
66. Склад документів організації, у яких відображається зміст політики

якості.

67. Настанови (методики) з якості: призначення, зміст, порядок розроблення.

68. Процедури з якості: призначення, зміст, порядок розроблення.

69. Протоколи якості та сфера їх застосування.

70. Удосконалення та розвиток системи менеджменту якості.

71. Поняття, види та об'єкти сертифікації.

72. Призначення державної системи сертифікації УкрСЕПРО.

73. Поняття та призначення сертифікації системи якості.

74. Організація робіт із сертифікації СМЯ.

75. Поняття, призначення та види аудиту якості.

76. Місце та роль внутрішнього аудиту в забезпеченні ефективного функціонування СМЯ.

77. Поняття якості, характеристика її показників

78. Методи визначення якості продукції і вплив її рівня на результати виробництва

79. Методика визначення втрат від зниження якості продукції.

80. Основні чинники підвищення якості продукції в сільському господарстві.

9. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Проведення лекційних і практичних занять, слайдові презентації (у програмі Power Point) по кожній темі, роздатковий матеріал, дискусійне обговорення проблемних питань. На практичних заняттях вирішуються задачі та ситуаційні завдання.

10. ФОРМИ КОНТРОЛЮ

Виконання модульних і рубіжних контрольних робіт, індивідуальних робіт, аналітичних завдань, тестових завдань, самостійне вивчення окремих тем курсу.

Оцінювання навчальних досягнень студентів за усіма видами навчальних робіт проводиться за *поточним* та *підсумковим* контролюями. Поточний контроль знань студентів з навчальної дисципліни проводиться у письмовій формі. Контрольні завдання за змістовим модулем включають тестові питання (30 тестів) та дві задачі.

Контроль самостійної роботи проводиться:

з лекційного матеріалу – шляхом перевірки конспектів;

з практичних занять – з допомогою перевірки виконаних завдань. Усі контрольні заходи включено до 100-бальної шкали оцінювання.

Підсумковий семестровий контроль знань відбувається на екзамені у письмовій формі. Екзаменаційний білет включає 30 тестів та два теоретичних питання.

11. РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ СТУДЕНТИ

Оцінювання знань здобувача відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл. 1 Положення про екзамен та заліки у НУБіП України (наказ про введення в дію від 26.04.2023 р. протокол № 10).

Рейтинг студента, бали	Оцінка національна за результати складання	
	екзаменів	заліків
90-100	Відмінно	Зараховано
74-89	Добре	
60-73	Задовільно	
0-59	Незадовільно	Не зараховано

Для визначення рейтингу студента (слухача) із засвоєння дисципліни **Р**ДИС (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу студента (слухача) з навчальної роботи **Н**Р (до 70 балів): **Р** ДИС = **Н** Р + **Р** АТ .

12. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. Електронний навчальний курс «Стандартизація та управління якістю»: URL: <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=3095>
2. Безродна С. М. Управління якістю : навч. посіб. для студентів економічних спеціальностей. Чернівці: ПВКФ «Технодрук», 2017. 174 с.

13. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Капінос Г.І., Грабовська І.В. Управління якістю: навч. посібник. Київ: Кондор-Видавництво, 2019. 278 с.
2. Лойко Д.П., Вотченікова О.В., Удовіченко О.П., Котляр М.А. Управління якістю: навч. посібник. 2-ге вид. Львів: Магнолія-2006 , 2017. 336 с.
3. Назаренко В.О., Герман Н.В. Управління якістю: навч. посібник. Полтава: ПУЕТ, 2017. 225 с
4. Кириченко Л.С, Самойленко А.А. Стандартизація і сертифікація товарів і послуг: Підручник., Харків.: Вид-во «Ранок», 2018, 240с.
5. Білокур І.П. Сертифікація персоналу: навч. посіб. Київ.: Вид-во Нац. авіац. ун-ту «НАУ-друк», 2019. 224с.

допоміжна:

6. ДСТУ ISO 9000:2000. Система управління якістю. Основні положення та словник.
7. ДСТУ ISO 9001:2000. Система управління якістю. Вимоги.
8. ДСТУ ISO 9002:2000. Система управління якістю.
9. ДСТУ ISO 9003:2000. Система управління якістю.
10. ДСТУ ISO 9004:2000. Система управління якістю. Настанови щодо поліпшення якості.
11. ISO 9000:2001. Система управління якістю. Основні положення та словник.

12. ISO 9001:2001. Система управління якістю. Вимоги.
13. ISO 9004:2001. Система управління якістю. Настанови щодо поліпшення діяльності.
14. Про гігієну продуктів харчування: Директива Ради 93/43 ЄЕС від 14.06.93.
15. ДСТУ 2925-94. Якість продукції. Оцінка якості. Терміни та визначення.
16. ДСТУ ISO 10011-1-97. Настанови щодо перевірки систем якості. - Ч. 1. Перевірка.
17. ДСТУ ISO 10011-2-97. Настанови щодо перевірки систем якості. - Ч. 2. Кваліфікаційні вимоги до аудиторів з перевірки систем якості.
18. ДСТУ ISO 10011-3-97. Настанови щодо перевірки систем якості. - Ч. 3. Управління програмами перевірок.
19. ДСТУ ISO 9000-1-95. Стандарти з правління якістю та забезпечення якості. — Ч. 1. Настанови щодо вибору та застосування.
20. ДСТУ ISO 9000-2-96. Стандарти з правління якістю та забезпечення якості. — Ч. 2. Настанови щодо застосування
21. ДСТУ ISO 9001-95; ДСТУ ISO 9002-95; ДСТУ ISO 9003-95.
22. ДСТУ ISO 9001-95. Системи якості. Модель забезпечення якості у процесі проектування, розроблення, виробництва, монтажу та обслуговування.
23. ДСТУ ISO 9002-95. Системи якості. Модель забезпечення якості у процесі розроблення, виробництва, монтажу та обслуговування.
24. ДСТУ ISO 9003-95. Системи якості. Модель забезпечення якості у процесі контролю готової продукції та її випробувань.
25. ДСТУ ISO 9004-1-95. Управління якістю та елементи системи якості. Ч. 1. Настанови.
26. ДСТУ ISO 9004-2-96. Управління якістю та елементи системи якості. Ч. 1. Настанови щодо послуг.
27. ДСТУ 2926-94. Системи якості. Комплекси керування якістю системи технологій. Основні положення.
28. ДСТУ 2927-94. Системи якості. Комплекси керування якістю системи технологій. Загальні вимоги до інформаційно-технологічних моделей керування якістю.
29. ДСТУ 3230-95. Управління якістю та забезпечення якості. Терміни та визначення.
30. ДСТУ 3419-96. Система сертифікації УкрСЕПРО. Сертифікація систем якості. Порядок проведення.
31. ДСТУ 3410-96. Система сертифікації УкрСЕПРО. Основні положення.
32. ДСТУ 3420-96. Система сертифікації УкрСЕПРО. Вимоги до органів з сертифікації систем якості та порядок їх акредитації.
33. ДСТУ 3498-96. Система сертифікації УкрСЕПРО. Бланки документів. Форма та опис.
34. ДСТУ 3514-97. Статистичні методи контролю та регулювання якості. Терміни та визначення.

15. Інформаційні ресурси

1. Законодавство України. Верховна рада України: Офіційний вебпортал парламенту України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show>
2. Національний рейтинг товарів і послуг: URL: <http://quality-rating.org.ua/ru/main>
3. Український науково-дослідний і навчальний центр проблем стандартизації, сертифікації та якості: URL: <http://www.ukrndnc.org.ua/index.php>
4. Сайт огляд харчових добавок. URL: http://prodobavki.com/legacy_documents